

10.05.2018 - 23:23, Son Güncelleme: 11.05.2018 - 11:24

DEAŞ gitti hayat geldi

Terör örgütü DEAŞ'ın elinde 3 yıl kalan Irak'ın Türkmen kenti Telafer'in nüfusu, dönenlerle 100 bini geçti. Çarşı hareketli, hastane ve okullar faaliyette. Ama şehrin sembolü olan Telafer Kalesi artık yok. Şehrin her tarafında mayın ve bombalara karşı uyarı levhaları var. İşte Telafer'de DEAŞ sonrası hayat.

TÜRKMENLERİN çoğunluğunu oluşturduğu 250 bin nüfuslu [Telafer](#), Haziran 2014'te terör örgütü DEAŞ'ın eline geçince büyük göç yaşandı. Öyle ki DEAŞ döneminde Telafer'de sadece 90 aile kaldı. [Irak](#) ordusu, Ağustos 2017'de Telafer'i geri almak üzere operasyon başlattı. Şiddetli çatışmaların sonucunda 3 yıl terör örgütünün hâkimiyeti altında kalan Telafer kenti, teröristlerden temizlendi.

BİNDEN FAZLA BİNA YIKILDI

DEAŞ'tan geri alınan Telafer'de bugünlerde nüfus 100 bini geçti. Göç edenlerin geri dönmesiyle esnaf kepenk açmaya başlayınca Telafer'in çarşısı hareketlendi. İnsanlar çarşıda rahat alışveriş yapıyor, sokakta oturup sohbet ediyor. DEAŞ sonrasında onarılan hastane ve okulların da faaliyete girmesiyle şehirde yaşam kalitesi de arttı. Ancak hayatın normalleşmeye başladığı Telafer'de DEAŞ'ın izleri halen duruyor. Şehrin sokaklarında gezerken göze en çok çarpan şey harabeye dönmüş binalar. Telafer'de binden fazla bina yıkılırken, bir o kadarı da ağır hasarlı. DEAŞ'ın bombalarla patlatıp yerle bir ettiği Şii camileri ve tarihi yapıların enkazı ilk günkü gibi duruyor.

Babası 4 yıl önce DEAŞ tarafından kaçırılan Besil Abdulkerim, Telafer'de tuhafiye dükkânı işletiyor.

KALEDEN ESER YOK ŞİMDİ

DEAŞ'ın havaya uçurduğu en önemli tarihi yapılardan biri Telafer Kalesi. Şehre tepeden bakan kale, DEAŞ tarafından havaya uçurulduğu için artık yok. Kaleyi görmek isteyen ziyaretçiler kalenin enkazıyla karşılaşıyor. DEAŞ'ın tarihi eser bulmak için kalenin altına açtığı tüneller ve çukurlar da hâlâ duruyor.

Terör örgütü DEAŞ'ın 2014'teki saldırısında dükkânı yağmalanan tatlıcı, işleri yeniden yoluna koymaya çalışıyor.

3.5 YILLIK ESARET

Telafer'de halk her ne kadar yeniden hayata tutunmaya çalışsa da acılar ilk günkü gibi taze. DEAŞ Telafer'i ele geçirdiğinde kadın, çocuk ve yaşlılardan oluşan 400'den fazla sivil esir almış. Bir kısmı DEAŞ esaretinden kurtulup evlerine dönse de kendisinden halen [haber](#) alınamayanlar da var. 2014 yılında babasının DEAŞ tarafından esir alındığını söyleyen Besil Abdulkerim, "DEAŞ Telafer'e saldırdığında babam ailenin bir kısmını arabayla Telafer'den çıkardı. Geride kalanları kurtarmak için Telafer'e döndüğünde DEAŞ tarafından esir alındı. Bir daha kendisinden haber alamadık" diyor.

Ammar Muhammed 4 ay önce Telafer'e dönüp bakkal açmış.

TÜRKMENLER GERİ DÖNDÜ

Telafer'in DEAŞ'tan temizlenmesiyle şehir sakinlerinin neredeyse yüzde 50'si geri döndü. Telafer'e dönenler arasında Türkiye'ye sığınan Türkmenler de bulunuyor. DEAŞ Telafer'e saldırdığında ailesiyle birlikte Türkiye'ye sığındıklarını söyleyen Ömer Kaplan, "3.5 yıl Ankara'da kaldık. 3 ay önce Telafer'e döndük. Geldiğimizde evimiz yanmıştı" diyor. 4 ay önce Telafer'e gelip dükkanını açtığını söyleyen Ammar Muhammed ise "DEAŞ Telafer'e saldırdığında buradan önce Suriye'ye, oradan da Kilis'e geçtik. Yolculuğumuz 3 gün sürdü. Yollarda perişan olduk. Ankara'ya taşındık. 4 ay önce buraya geldim. Dükkanımı açtım. Daha sonra ailemi geri getirdim. Çok şükür işler iyi gidiyor" diyor. Abdulselam Aziz ise Telafer'de iş bulduğu takdirde Türkiye'deki ailesini de yanına alacağını söylüyor: "Adana'da tarlada çalışıyordum. Ailem hâlâ Adana'da. Burada iş bulamıyoruz. İş bulup düzenimi tekrar kurduğumda ailemi de getirmeyi düşünüyorum."

HER TARAF MAYINLA DOLU

DEAŞ'tan kurtulan Telafer'in en çok DEAŞ'ın döşediği mayın ve patlayıcılarla başı belada olduğu için şehrin her tarafına uyarı levhaları asılmış durumda. Mayınların sivilere için ciddi bir tehdit oluşturduğunu söyleyen Muhammed Bek, "DEAŞ Telafer'de 412 kişiyi esir aldı. Çoğundan haber bile alamadık. DEAŞ'tan sonra mayın ve patlayıcılardan dolayı 33 kişi hayatını kaybetti. Telafer'e geri dönen insanlar evini temizlemeye çalışınca mayına basıyor. 3 gün önce kuzenim mayına bastığı için hayatını kaybetti" diyor.

TİKA'DAN YARDIM ELİ

TÜRKİYE İşbirliği Koordinasyon Ajansı (TİKA), Telafer'in yeniden inşası için aktif rol oynuyor. DEAŞ saldırıları sonucu çoğu okulun tahrip olduğu kentte bir ilkokul, bir ortaokul ve bir liseyi onardıklarını söyleyen TİKA Bağdat Program Koordinatörü Yardımcısı Zübeyr Yakaryılmaz şöyle konuştu: "Ekim 2017'de Telafer'e geldik. Telafer için 150 işçi tuttuk. 5 ay boyunca bu işçilerin maaşını ödedik. İşçilerimiz Telafer'in altyapısını onarınca halk dönmeye başladı. 3 okulun tadilatını yaptık. Bu okullarda her yaştan öğrenci eğitim görüyor. Telafer Üniversitesi'nin 3 fakülte binasını da onarmayı düşünüyoruz. Öte yandan Musul'da kadınlar için bir dikiş nakış kursu açtık. Bu kurs sayesinde kadınlar meslek edinebilecek." Telafer Belediye Başkan Yardımcısı Adan Çolak da "DEAŞ'tan sonra buraya geldiğimizde yardıma muhtaçtık. Şimdi en büyük sorunumuz işsizlik. İşsizlik sorunu çözülürse

Telafer halkı tamamen geri döner” diye konuştu.

SON 24 SAATTE YAŞANANLAR